

Stichting 'Bon Timoun'

'Goed kind' in het Haïtiaans Creools

Beleidsplan 2023-2028

Viering van de nationale dag van de vlag op 18 mei 2023 op de EMNJ school in Torcelle

Juni 2023
Stichting Bon Timoun

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Wie wij zijn.....	3
1.1. Het ontstaan van Bon Timoun.....	3
1.2 Missie	4
1.3 Visie	4
Hoofdstuk 2: Dit doen wij.....	5
2.1 Dit hebben we bereikt.....	5
2.2 Onze doelstelling voor 2023-2028.....	7
2.3 Financiële strategie 2023-2028	8
Hoofdstuk 3: Onze organisatie	10
3.1 (Contact)Gegevens Bon Timoun.....	10
3.2 Bestuur Stichting Bon Timoun (onbezoldigd).....	10
3.3. Ambassadeurs & vrijwilligers	10
3.4 Fondsenwerving	11

Gymles op de EMNJ school in Galette

Feest van de landbouw op ABC de la Vie school in Delmas

Hoofdstuk 1: Wie wij zijn

Dit beleidsplan geeft inzicht in de doelstellingen en werkwijze van Stichting Bon Timoun en vooruitzichten voor de periode 2023-2028.

In hoofdstuk 1 wordt omschreven wie wij zijn; het ontstaan, onze missie en visie. In hoofdstuk 2 wordt weergegeven wat wij doen; wat we bereikt hebben tot nu toe en wat onze doelstellingen voor aankomende vijf jaar zijn, plus de daarbij behorende werkwijze. In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 3, staat een beschrijving van de organisatie; de basisgegevens van de stichting, de samenstelling van het bestuur, de fondsenwerving en besteding van de gelden.

1.1. Het ontstaan van Stichting Bon Timoun

Op 12 januari 2010 werd Haïti geteisterd door een zware aardbeving, waarbij veel gebouwen zijn verwoest en meer dan 200.000 mensen omkwamen. Volgens de schatting van het Rode Kruis, zijn meer dan 3 miljoen mensen door deze aardbeving getroffen. Mede door het hoge slachtofferaantal en de grote ravage wordt de aardbeving bestempeld als een humanitaire catastrofe.¹

Een van de oprichtsters van Stichting Bon Timoun, Katinka van Lamsweerde, is vanaf de aardbeving in 2010 betrokken bij Haïti. Tussen maart 2010 en juli 2011 was zij als vrijwilligster 9 maanden lang in de hoofdstad Port-au-Prince, voor hulp bij de voedselvoorziening en het onderwijs. In februari 2011 richtte zij, samen met jongeren uit het stadsdeel Delmas, een school op, 'ABC de la Vie' ("ABC van het leven"). Deze school heeft in 2023 135 leerlingen. Ook leerde zij in die periode de oprichter van de 'Ecole Mixte de la Nouvelle Jérusalem' (EMNJ) kennen. Zijn school bestond uit drie tenten op een stukje land, in Torcelle, een zeer arme buitenwijk. Dankzij vrijwilligers kregen 63 leerlingen hier gratis les. Deze school is ondertussen uitgegroeid tot een permanente school met 220 leerlingen en een goede reputatie. Eind 2017 vroegen ouders het hoofd van de EMNJ-school om nog een school te starten. Zij leefden in zelfgebouwde hutjes in Galette Greffin, een afgegraven rivierbedding waar mensen gesetteld zijn na het sluiten in 2016 van de tentkampen als gevolg van de aardbeving. Deze school is geopend in september 2018 met 90 leerlingen. In 2023 zijn er 225 leerlingen.

Op deze drie scholen krijgen kinderen gratis basisonderwijs. Tot en met 2017 is het gelukt de scholen open te houden, al zij het op overlevingsniveau, dankzij een aantal weldoeners, vrienden en familie. Toen er in 2018 een derde school bij zou komen werd het duidelijk dat er een vaste structuur moest komen om het bestaan van deze scholen te beschermen.

In April 2018 werd stichting Bon Timoun ('Goed Kind' in het Haïtiaans Creools) opgericht, om de scholen verder te kunnen ontwikkelen en hun toekomst als onmisbaar element in de buurt te waarborgen.

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Aardbeving_Ha%C3%Afti_2010

1.2 Missie

De missie van Bon Timoun is om zelfontplooiing van kansarme kinderen in Haïti mogelijk te maken. Onderwijs is de sleutel. Kennis en vaardigheden zijn het paspoort om uit de spiraal van armoede te kunnen komen, om talenten te ontwikkelen en socialisatie en burgerschap te bevorderen.

In Haïti is scholing voor miljoenen kinderen nog altijd een luxe. Scholen zijn bijna altijd privéinstellingen en duur, waardoor veel kinderen nooit, of zeer onregelmatig, naar school kunnen. Stichting Bon Timoun helpt kinderen uit arme gezinnen door toegang tot basisonderwijs mogelijk te maken. Goed onderwijs in een liefdevolle omgeving met veel aandacht voor karaktervorming, zelfvertrouwen en goed burgerschap: *“Onderwijs voor het leven, niet alleen om te overleven.”*

Onderwijs alleen is niet genoeg. Sinds eind 2021 krijgen de kinderen ook een dagelijkse maaltijd, vaak de enige waar zij op kunnen rekenen.

1.3 Visie

Haïti, de Parel van het Caribisch gebied genoemd, wordt geteisterd door economische en politieke chaos en natuurrampen. Volgens de Wereldbank leeft bijna 90 procent van de 12 miljoen Haïtianen onder de armoedegrens, en bijna een derde van hen leeft in extreme armoede van minder dan US\$ 2,15/dag. (World Bank, April 13, 2023) Bovendien is het bestaan erg duur, omdat bijna alle producten geïmporteerd worden en inflatie torenhoog is. Het leven is vol onzekerheid over het verkrijgen van inkomsten, voedsel en drinkwater. Werkgelegenheid is beperkt en toegang tot medische zorg onbereikbaar voor velen. Sinds enkele jaren brengt het geweld van gangs het dagelijks leven regelmatig tot stilstand en is de armoede enorm toegenomen. In zo'n moeilijke context moet een kind extra weerbaar zijn.

Onderwijs is een recht voor ieder kind en hier zet Bon Timoun zich voor in. Behalve basiskennis moet een kind ook zelfvertrouwen en zelfredzaamheid ontwikkelen en zich een toekomstperspectief kunnen vormen. Het moet zien te ontspringen aan de druk om in delinquentie te vervallen. Het moet de kans krijgen om een waardig bestaan op te bouwen. Ieder kind verdient het om haar/zijn persoonlijkheid, talenten en kansen te ontwikkelen om bij te kunnen dragen aan de wereld. Dit zijn de ouders, burgers en leiders van morgen.

Naast het opdoen van kennis speelt de school een belangrijke rol in het socialisatieproces. Waardeneducatie helpt om delinquentie tegen te gaan. De leerkrachten krijgen hiervoor training in Sathya Sai Onderwijs in Menselijke Waarden, een pedagogie gericht op het ontwikkelen van positieve kwaliteiten en karaktervorming. Dankzij een interactieve en ludieke methode, die vanuit het Haïtiaanse curriculum kan worden toegepast, krijgen waarheid, juist gedrag, vrede, liefde en geweldloosheid aandacht als basis voor persoonlijk en maatschappelijk geluk.

Hoofdstuk 2: Dit doen wij

2.1 Dit hebben we bereikt

Op dit moment ondersteunt Bon Timoun 3 basisscholen (met in totaal 580 leerlingen in 2023) in drie buitenwijken van de hoofdstad Port-Au-Prince:

- ABC de la Vie in Delmas met 135 leerlingen;
- Ecole Mixte de la Nouvelle Jérusalem (EMNJ 1) in Torcelle met 220 leerlingen;
- Ecole Mixte de la Nouvelle Jérusalem (EMNJ 2) in Galette Greffin met 225 leerlingen.

De drie scholen worden geheel beheerd door de lokale Haïtiaanse partners (directeuren, leerkrachten en personeel, met medewerking van ouders en vrijwilligers). Er is minstens wekelijks on-line contact waardoor de Stichting goed geïnformeerd blijft en alle belangrijke beslissingen in samenspraak gemaakt worden. De hechte en goede samenwerking over meer dan 10 jaar zorgen voor wederzijds respect en vertrouwen.

De Stichting werkt continu aan het verbeteren van de kwaliteit van zowel de schoolomgeving als het onderwijs, met veel aandacht voor het ondersteunen van de schoolhoofden en het begeleiden van de leerkrachten via onlinetrainingen en onlinebijeenkomsten. Ook heeft zij aandacht voor het welzijn van de hele schoolgemeenschap door humanitaire hulp, een waterproject en speciale activiteiten.

Sinds oktober 2021 krijgen alle kinderen een dagelijkse schoolmaaltijd, een absolute noodzaak in deze tijden van stijgende voedselonzekeerheid en armoede.

Door de grote onveiligheid is het sinds 2019 niet mogelijk geweest voor het bestuur om naar Haïti te gaan.

De scholen

De drie scholen hebben 3 jaar kleuterklas en 6 jaar lagere school, volgens het Haïtiaanse systeem. De kleuters kunnen vanaf hun derde jaar naar school, maar veel leerlingen beginnen op oudere leeftijd omdat zij niet eerder een kans kregen naar school te gaan. Anderen hebben hun scholing moeten onderbreken. Zo komt het voor dat er jongeren van 18 jaar nog in groep 8 zitten.

De lessen worden gegeven in het Creools en in het Frans. Menselijke waarden onderwijs is geïntegreerd in het curriculum en in alle aspecten van de school. Bovendien zijn er speciale wekelijkse lessen over een kwaliteit zoals respect, vertrouwen, eerlijkheid of behulpzaamheid bijvoorbeeld. De ABC de la Vie school en de EMNJ in Torcelle hebben ook iedere zaterdag een Menselijke waarden Club voor kinderen uit de buurt. Hiermee wordt het onderwijs in menselijke waarden ook in de omliggende buurt uitgedragen.

Door de sociale en politieke onrusten en onveiligheid hebben de scholen meerdere keren moeten sluiten, maar openen weer zodra dit mogelijk is. De moed en het doorzettingsvermogen van de leerlingen en de leerkrachten is opmerkelijk en laat de waarde zien die zij aan hun school hechten.

De drie scholen organiseren zomerscholen zodat de kinderen ook in de zomer blijven leren en activiteiten hebben, plus de dagelijkse maaltijd krijgen.

ABC de la Vie

De ABC de la Vie school is flink gegroeid in 2023 en de combinatie groepen, gestart door financieel tekort, zijn weer opgesplitst per niveau. Er zijn nieuwe leerkrachten aangenomen. ABC is gehuisvest in een klein gehuurd gebouwtje en er is een extra klaslokaal bijgebouwd. De speelplaats is van beton voorzien tegen het stof. Er zal in de komende jaren extra ruimte in het gebouw gehuurd worden en er zullen verdere verbeteringen aangebracht worden.

Er zijn nu 50 leerlingen in de kleuterschool en 85 kinderen in groep 3-8. De school telt zeven leerkrachten, een directrice, een assistente, een conciërge en een kokkin. De kinderen krijgen dagelijks een maaltijd. ABC organiseert verschillende festivals zoals de dag van de landbouw, moederdag, dag van de leerkrachten, een zelf ingestelde 'Appreciatie voor onderwijs dag' en nationale feestdagen. Hierbij helpen oud-studenten, vrijwilligers en ouders. Iedere zaterdag middag is er een Menselijke Waarden Club voor 50 kinderen uit de buurt.

De school organiseert een zomerschool met activiteiten, lessen en handvaardigheid. Ook hier krijgen de kinderen een dagelijkse maaltijd.

Ecole Mixte de la Nouvelle Jérusalem (EMNJ 1) in Torcelle

De EMNJ-1 in Torcelle is gebouwd uit hout en golfplaat op eigen terrein in 2019. Het was verreweg de grootste school met 300 leerlingen die uit de wijde omtrek kwamen. Door de onveiligheid is een aantal families verhuisd en is het aantal leerlingen in 2023 gezakt tot 220. Naast de directeur werken er 11 leerkrachten, een assistente voor de kleuters, een conciërge, twee kokkinnen en een bewaker die ter plekke woont. De sportleraar is een oud-leerling en een tweede oud-leerling loopt stage bij de Kleuters als deel van haar pabo-opleiding.

Er is een keuken met opslag van betonblokken gebouwd, die tijdens een politie-inval tegen de gangs na één week totaal verwoest werd, net als de 30m. lange buitenmuur. De keuken is meteen herbouwd omdat de dagelijkse maaltijd van levensbelang is.

Tijdens speciale evenementen komen oud-leerlingen meehelpen. Iedereen is trots op hun school. Ouders van oud-leerlingen vertellen over de complimenten die hun kinderen krijgen over hun werkhouding en goede resultaten in het voortgezet onderwijs. De leerlingen en hun leerkrachten hebben een goede relatie en de kinderen voelen zich gerespecteerd, zijn gemotiveerd en doen hun best.

Ecole Mixte de la Nouvelle Jérusalem (EMNJ 2) in Galette Greffin in Tabarre

Op vraag van ouders in de nieuw ontstane woonbuurt in Galette Greffin heeft het hoofd van de school in Torcelle in september 2018 hier een tweede school geopend. Sinds de start met 90 leerlingen is de school al snel gegroeid naar 225 leerlingen. Er zijn 9 leerkrachten, een bewaker die het schoolterrein woont, een conciërge en twee kokkinnen. Door een storm in 2020 moest het eerste gebouw van tweedehands gedoneerd materiaal geheel vervangen worden. Ook hier staat nu een gebouw van hout en golfplaat op eigen terrein.

Dankzij een gift van Stichting K.O.O.K uit Alkmaar zijn er twee nieuwe toiletblokken gebouwd en een buitenkantine. Door de moeilijke situatie duurde het lang voordat dit afgemaakt kon worden: maanden geen benzine voor transport, te grote onveiligheid, wachten op de juiste werklieden. Enkele klaslokalen

hebben een betonnen vloer gekregen, en 4 lokalen moeten deze nog krijgen. De aangeplante bomen beginnen schaduw te geven en de buitenkantine doet ook dienst voor lessen en activiteiten.

Zolang er benzine te krijgen is voor de generator voor de pomp, wordt er drie keer per week drinkwater verstrekt aan 50 gezinnen.

Trainingen in Sathya Sai Onderwijs in Menselijke Waarden (SSOMW)

In 2010/2011, en jaarlijks van 2016-2019, werden er door een lid van het bestuur in Haïti een of meerdere trainingen in SSOMW voor de leerkrachten gegeven. Ook werden de scholen bezocht, plannen gemaakt en tijd doorgebracht met de kinderen. Door Covid-19 en de onveilige situatie, is het sindsdien niet mogelijk geweest om naar Haïti te reizen. De trainingen voor de drie scholen vinden nu online plaats, waarbij de leerkrachten bij elkaar komen en via zoom de lessen volgen. De leerkrachten geven ook zelf presentaties en trainen nieuwe leerkrachten. Veel aandacht gaat ook uit naar het omgaan met stress, het leiden van ontspanningsoefeningen en de lestechnieken van het menselijke waarden onderwijs. De trainingen dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de leerkrachten en de samenwerking als team. Er wordt wekelijks lesmateriaal in het Frans aangeleverd en besproken via whatsapp. De lessen en technieken worden zowel in speciale lessen als in het gehele curriculum en de Clubs gebruikt.

2.2 Onze doelstelling voor 2023-2028

Het waarborgen van de continuïteit van onderwijs is onze prioriteit, samen met het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs, het ondersteunen van de leerlingen en de leerkrachten en het verstrekken van een gezonde maaltijd. Het is essentieel om juist kinderen die in zeer moeilijke omstandigheden leven een kans te blijven geven om dagelijks op school tenminste *kind* te kunnen zijn. Om vrienden te ontmoeten, te leren, de spanning van het dagelijks leven even los te laten, te focussen op een betere toekomst en zich positief te blijven ontwikkelen.

Aangezien de staat niet bijdraagt aan de kosten van onderwijs kan financiële onafhankelijkheid van een school in Haïti alleen ontstaan als er schoolgeld betaald wordt om alle kosten te dekken, of als de school een eigen bedrijf runt. Schoolgeld betalen is voor onze doelgroep van kinderen uit zeer arme gezinnen juist *niet* mogelijk. Hierdoor zal Bon Timoun de scholen financieel moeten blijven steunen. Om de scholen meer zelfvoorzienend te maken zijn er plannen om op den duur extra bronnen van inkomsten te ontwikkelen, b.v. door het maken van producten, kleinschalige landbouw, vak-training en speciale activiteiten.

De komende jaren zal Bon Timoun de volgende activiteiten blijven behartigen:

- De drie scholen ondersteunen door middel van samenwerking met de lokale partners.
- Actief op zoek gaan naar gelden voor het betalen van het personeel, voedsel, schoolboeken en schoolmaterialen, evenementen, en voor het onderhoud van de gebouwen.
- De schoolmaaltijden waarborgen op de drie scholen. Eén van de scholen is toegelaten tot een Haïtiaans schoolvoedsel programma en ontvangt basis ingrediënten voor de lunch.
- Trainingen geven in onderwijs in menselijke waarden, met name het trainen van lokale trainers zodat die de nieuwe leerkrachten kunnen trainen.
- Aandacht voor sport en spel.

Nieuwe aandachtspunten voor 2023-2028 zijn:

- Introduceren van muzikale vorming
- Opzetten van bibliotheken en stimuleren van lezen
- Verbeteren van de klaslokalen en meubilair
- Tuin project om fruitboompjes te kweken en de kinderen te leren deze op school te verzorgen, alvorens ze bij hun huis te laten planten. Dit zal zorgen voor een vergroening van de buurt, schaduw en fruit, een grote luxe voor deze bevolkingsgroep.
- Regenwater oogsten en filteren

Op langere termijn, afhankelijk van de situatie:

- Buitenschoolse activiteiten, handelsvaardigheden en andere activiteiten die zelfstandigheid en zelfvoorziening bevorderen stapsgewijs ontwikkelen.
- Lokale inkomsten bevorderen, bijvoorbeeld door teelt van kruiden of groenten in de schooltuinen van de twee EMNJ-scholen, het maken van eigen producten door leerlingen.
- Het opzetten van vak-trainingen.

2.3 Financiële strategie 2023-2028

Het doel is om van de scholen een belangrijk, positief, dynamisch en permanent element in de buurt te maken zodat de kinderen goed onderwijs kunnen krijgen en de ouders betrokken raken bij 'hun' school. Het hebben van eigen terrein van de EMNJ-scholen is hierin een belangrijke stap. De ABC de la Vie school bevindt zich al meerdere jaren op dezelfde gehuurde locatie. Ook hier zijn de ouders betrokken.

Ons ideaal is om op termijn de scholen zo zelfstandig mogelijk te maken. De huidige fase van stabilisatie en ontwikkeling neemt extra tijd door de onveilige situatie die vervoer, aankopen, aannemen van extra leerkrachten, inhuren van werklui en nieuwe projecten in de scholen zeer ingewikkeld maken. Toch is er veel bereikt in de afgelopen jaren.

Lunch in de nieuwe buitenkantine

De grootste bron van inkomsten zijn privé donaties. Er is een 'Vrienden van Bon Timoun Club' waar donateurs zich voor meerdere jaren committeren om samen in een deel van de basisbehoeften te kunnen voorzien. Werving bij nieuwe donateurs en fondsen blijven een prioriteit.

Voor fondsenwerving organiseert de stichting evenementen om aandacht te vragen voor de behoeftes van de kinderen voor speciale projecten zoals de muzieklessen, tuinprojecten, de Menselijke waarden clubs, vieringen en sportactiviteiten.

Er zijn tot nu toe twee succesvolle projecten op basisscholen in Nederland gehouden. Via heitje voor karweitje en een bosloop zamelden leerlingen geld in voor de kinderen in Haïti. Ook leerden deze Nederlandse kinderen door activiteiten en een werkboekje over het leven van de kinderen in Haïti. Via video was er een uitwisseling tussen de kinderen. Het doel is meer van dit soort projecten van 'kinderen voor kinderen' te houden.

De stichting is in contact met fondsen en organisaties die in Haïti actief zijn voor mogelijke samenwerking. Zij benadert potentiële donateurs en fondsen. De exploitatie- en onderhoudskosten lagen rond de €150.000 in 2023.

Haïtiaanse leerlingen begroeten de leerlingen in Nederland

Hoofdstuk 3: Onze organisatie

3.1 (Contact) Gegevens stichting Bon Timoun

De Stichting Bon Timoun is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 72119586
De stichting heeft **ANBI**-status.

Contact :

Stichting Bon Timoun

Zuster Constancelaantje 53

2061 DH Bloemendaal

Nederland

Voorzitter: Lalita de Goederen – van Lamsweerde: +31620052966

mail: bontimounhaiti@gmail.com

3.2 Bestuur Stichting Bon Timoun (onbezoldigd)

Het bestuur van Stichting Bon Timoun bestaat uit:

- Lalita de Goederen – van Lamsweerde, voorzitter
- Katinka van Lamsweerde, vicevoorzitter
- Mariolein van der Plas, penningmeester
- Nicolette Albada Jelgersma – van Soest, secretaris
- Francine Picard, algemeen bestuurslid
- Kristin Saba, algemeen bestuurslid

Katinka van Lamsweerde en Francine Picard verzorgen de ondersteuning en trainingen van menselijke waarden onderwijs in Haïti, en Katinka is in nauw contact met de scholen om de nodige beslissingen te kunnen bespreken en de financiën te kunnen plannen in overleg met het bestuur.

Lalita de Goederen is actief in PR, sociale media en fondsenwerving met ondersteuning van Nicolette Albada Jelgersma – van Soest en Mariolein van der Plas. Kristin Saba edit video's en assisteert met verschillende taken.

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

3.3. Ambassadeurs & vrijwilligers

De stichting is financieel geheel afhankelijk van donateurs. Het doel van Bon Timoun is om vrijwilligers en ambassadeurs te werven die het lot van de kinderen in Haïti ter harte nemen. Via presentaties, sociale media en activiteiten zal zij dit project bij een groter publiek onder de aandacht brengen om fondsen te werven. Andere vrijwilligers helpen met het menselijke waarden onderwijs door materiaal voor te bereiden en trainingen te helpen geven. Ook worden er Haïtiaanse trainers getraind om het werk ter plekke doorlopend voort te zetten en nieuwe leerkrachten te kunnen trainen.

3.4 Fondsenwerving

Stichting Bon Timoun is volledig afhankelijk van donaties door particulieren, scholen, kerken, bedrijven, verenigingen en serviceclubs voor onder andere:

- de salarissen voor het personeel op de scholen
- het aanschaffen van boeken en schoolbenodigdheden
- het aanbieden van maaltijden voor de kinderen tijdens schooltijd
- de wekelijkse menselijke waarden club, speciale vieringen en de zomerkampen
- het onderhoud van de scholen
- de huur van het ABC de la Vie schoolgebouw
- noodhulp zoals voedselpakketten en hygiëne producten tijdens de coronacrisis en natuurrampen
- activiteiten en projecten die duurzaamheid bevorderen zoals het opvangen van regenwater, lampen op zonne-energie, een tuinproject met de kinderen en milieu- en gezondheidseducatie op school en voor de ouders.

De fondsenwerving wordt vanuit Nederland gedaan. De volledige donaties, min de bankkosten, worden overgemaakt aan de scholen in Haïti en komen geheel ten goede aan de projecten van Stichting Bon Timoun.

De bestuursleden en vrijwilligers van Stichting Bon Timoun ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Bij een missie in Haïti betalen zij zelf hun vliegtickets en levensonderhoud. Alleen plaatselijk vervoer in Haïti wordt vergoed. Als het nodig is dat een bestuurslid meer dan twee keer per jaar naar Haïti gaat, zal de Stichting beslissen of het gewenst is een vliegticket te vergoeden. Wanneer in noodsituaties het bestuur de opdracht aan een van de bestuursleden geeft om af te reizen naar de school in Haïti, dan komen de kosten van het vliegticket wel voor rekening van de stichting.

